

ASIA

"Vapo Oy:n Läntisen Suomen alueen turvetuotantoalueiden vaikutustarkkailuohjelma Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella v. 2019 eteenpäin" hyväksyminen

HAKIJA

Vapo Oy:n puolesta:
Leena Siltaloppi
PL 22
40101 JYVÄSKYLÄ

TOIMINTA

Länsi-Suomen Ympäristölupavirasto ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ovat myöntäneet Vapo Oy:lle ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan usealle turvetuotantoalueelle Länsi-Suomessa. Nyt esitetty tarkkailuohjelma koskee Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimialueella yhteensä n. 100 tuotantoaluetta.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Tarkkailuohjelmassa käsiteltävien eri tuotantoalueiden omissa lupapäätöksissä on määrätty tuotantoalueiden käyttö – ja päästötarkkailu.

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUKSEN TOIMIVALTA

Ympäristölupien vaikutustarkkailua koskevan lupamääräyksen mukaan luvan saajan on tarkkailtava toiminnan vaikutusta vesistön tilaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Lisäksi osalla tuotantoalueita on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tarkkailtava pölyn ja melun vaikutusta alueella sekä kuivatuksen vaikutusta lähiseudun kaivojen veden määrään ja laatuun. Ehdotukset vaikutustarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava asianomaisille viranomaisille kolmen kuukauden kuluessa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Vesistö- ja kalataloustarkkailun vuosiraportit on toimitettava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Varsinais-Suomen ELY-keskukselle sekä kyseisen kunnan/kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailujen tulokset on esitettävä vaadittaessa niille, joiden etua tai oikeutta asia saattaa koskea. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät

ASIAN VIREILLETULO

Vapo Oy/ Leena Siltaloppi on 30.1.2019 toimittanut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle sähköpostitse Vapo Oy:n (L. Siltaloppi, L. Imppu, E. Rouhiainen ja T. Majalahti) samalle päivälle päivätyn esityksen "Läntisen Suomen turvetuotantoalueiden

vaikutustarkkailuohjelma Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella v. 2019 eteenpäin” hyväksyttäväksi. Ohjelman sisältöä ja periaatteita on käsitelty Vapo Oy:n ja EPO ELY:n ennakkoneuvottelussa 6.11.2018. Ohjelmaa päivitettiin keskustelujen tuloksena. Ohjelma korvaa nykyisen käytössä olevan ohjelman.

TARKKAILUOHJELMA

Esitetty tarkkailuohjelma on sisällöltään seuraava:

1. Johdanto
 2. Tarkkailualueen kuvaus
 3. Vesistötarkkailu
 4. Biologiset tarkkailut
 5. Melu- ja pölytarkkailut
 6. Pohjavesitarkkailu
 7. Ohjelman muutokset ja voimassaolo
 8. Viitteet
- liitteet (1-7)

Tarkkailuohjelmassa liitteineen on kuvattu tarkkailun pääperiaatteet ml. vesistö-, biologisen tarkkailun, melu- ja pölytarkkailun sekä pohjavesitarkkailun havaintopaikat, käytetyt menetelmät, analyysit ja raportointi. Aiempaan ohjelmaan verrattuna ohjelmassa on tehty muutoksia havaintopaikkoihin tarpeen mukaan lupien, uusien alueiden tai poistuneiden alueiden osalta. Lisäksi näytteenotto- ja tarkkailumenetelmiä on muutettu tarpeen mukaan muuttuneen ohjeistuksen perusteella. Vesistötarkkailua on merkittävältä osin ehdotettu tehtäväksi vain kolmen vuoden välein aiemmin noudatetun vuosittaisen tarkkailun asemasta. Raportointia on jaksotettu siten, että vuosittain laaditaan lyhyehkö taulukkomuotoinen raportti ja kolmen vuoden välein laajempi yhteenvetoraportti. Ohjelma on voimassa toistaiseksi, mutta sitä on ehdotettu päivitettäväksi n. kuuden ja ohjelman liitteitä n. kolmen vuoden välein.

MERKINTÄ

ELY-keskus käsittelee tässä päätöksessä myös Vapo Oy:n 23.7.2019 laatiman Sompanevan turvetuotantoalueen pohjaveden tarkkailusuunnitelman. Aluehallintovirasto on 28.11.2017 myöntänyt alueelle ympäristöluvan (LSSAVI/153/04.08/2013), asian käsittely on vireillä Vaasan hallinto-oikeudessa. Vapo Oy on 30.9.2019 toimittanut ELY-keskukselle Sompanevan osalta muutetun liitteen 7.

ETELÄ -POHJANMAAN ELY- KESKUKSEN RATKAISU

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY- keskus) hyväksyy Vapo Oy:n esityksen Läntisen Suomen turvetuotantoalueiden tarkkailun toteutettavaksi esityksen mukaisella tavalla huomioon ottaen seuraavat täsmennykset:

Vesistötarkkailu

- Vesistötarkkailu voidaan hoitaa esitetyillä paikoilla kolmen vuoden välein lukuun ottamatta seuraavia päätöksen liitteessä 1 mainittuja paikkoja. Näistä osa on uusia havaintopaikkoja. Näillä tarkkailua on toteutettava vuosittain vähintään kolmen vuoden ajan, minkä jälkeen tarkkailua voidaan esittää ELY-keskukselle harvennettavaksi. Muutos on perusteltava.
- Tarkkailun on oltava lähtökohtaisesti vuosittaista paikoilla, jotka sijaitsevat vesistöissä, joiden ekologinen tila on vähintään hyvä, jotka ovat herkkiä kuormitukselle, joissa voidaan tulosten tai tuotantoalueiden suuren pinta-alan vuoksi havaita tai olettaa esiintyvän haitallisia vaikutuksia, tai jotka sijaitsevat luonnonarvoiltaan tai virkistys- tai kalatalousarvoiltaan tärkeillä alueilla.
- Lisäksi sellaisilla vesistöalueilla, joihin kohdistuu usean turvetuotantoalueen kuormitusta, on lähtökohtaisesti oltava vähintään yksi paikka vuosittaisessa tarkkailussa.
- Esitetty havaintopaikka "Savonjoki Veteläsuonpuro yp" (paikka-id = 82803) siirretään hieman ylempäs paikalle "Savonjoki Jokikytö" (paikka-id = 5087). ELY-keskus siirtää paikkaa hieman (arvioidut uudet koordinaatit n.: (6990451-360926).
- Salonjoki yp ja ap paikoilla tarkkailua ei tarvitse aloittaa, koska tuotantoa ei aloiteta.
- Haukinevaan tarkkailuun kuuluvan vedenlaadultaan hyvin heikon Haasojan laskun ylä- ja alapuoliseen Seinäjokeen on lisättävä vesistötarkkailun havaintopaikat. Tarkkailun tulee tapahtua vuosittain kolme ensimmäistä vuotta, jonka jälkeen tarkkailua voidaan arvioida uudestaan. Sopivia havaintopaikkoja ovat yp: Valkiajärventien silta (id 4526) ja ap: Koskelan silta (id 52192).
- Karijoelle ja Pätäneenjoelle lisätään vaikutusalueelle pohjaeläintarkkailu. Tarkkailu toteutetaan samoin periaattein kuin muu Vapon biologinen tarkkailu.
- Rackarmossenin tuotantoalueelle on asetettava yläpuolinen havaintopaikka Närpiönjokeen. Tarkkailu ja näytteenotto tulee aikatauluttaa muiden Närpiönjoen havaintopaikkojen mukaisesti.
- Näytteenotossa paikoilla, joissa laskuoja sijaitsee lähellä purkuvesistöä, on varmistuttava näytteen edustavuudesta ts. siten, että laskuojasta tuleva vesi on kunnollisesti sekoittunut laskuvesistön veteen. Tarvittaessa havaintopaikkaa on siirrettävä alemmas.
- Mikäli ympäristöseurantojen ohjeita, standardeja tai turvetuotannon tarkkailuohjetta muutetaan ohjelmassa sovellettavien analyysien tai menetelmien osalta, tulee muutokset tehdä myös tarkkailuohjelmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Asia koskee esimerkiksi kiintoainemäärityksessä käytettyä suodatinta.

Pöly-, melu- ja sedimenttitarkkailu

- Pölyn ja melun tarkkailu voidaan tehdä esitetyllä tavalla.
- Hakijan tulee esittää suunnitelma Rahka-Romunnevan sedimenttikartoituksen toistamisesta ELY-keskukselle 31.3.2020 mennessä.

Pohjavesitarkkailu

- Osalla turvetuotantoalueista pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailun perusteena on junaradan/ratapenkereen läheisyys, ja tarkkailu on Väyläviraston (ent. ratahallintokeskus) vaatimaa. Näiden alueiden osalta tulokset tulee toimittaa myös Väylävirastolle osoitteeseen kirjaamo@vayla.fi. Tarkkailuohjelmaa tulee täydentää pohjavesitarkkailun osalta siten, että ratapenkereen/junaradan läheisyys lisätään yhdeksi tarkkailuperusteeksi.
- Pohjaveden laadun tarkkailu tulee ajoittaa tuotantokauden loppuun, loppukesään tai syksyyn, ellei ympäristöluvassa ole muuta vaadittu.
- Tarkkailuohjelmaan lisätään Vapon 23.7.2019 esityksen mukaiset Sompanevan pohjavesitarkkailupisteet. Sompanevan pohjavesitarkkailu voidaan pääosin toteuttaa esityksen mukaisena, mutta laadun tarkkailu tulee tehdä vuosittain kaksi kertaa vuodessa (kevällä ja syksyllä) kahden vuoden ajan, minkä jälkeen tarkkailutulosten perusteella tarkkailutiheyttä voidaan hakijan esityksestä arvioida uudelleen.

Raportointi

- Raportointi voidaan hoitaa esitetysti.
- Vuosiyhteenvedot laativalla henkilöllä tulee olla riittävät tiedot ja taidot turvetuotannon vesistökuormituksen sekä vesistövaikutusten arvioinnista.
- Vesistö- ja pohjavesitarkkailun tulokset on vietävä Vesla- ja Povet-rekisteriin 1 kk kuluessa niiden valmistumisesta.
- Pohjaeläintarkkailun näytteenottotiedot ja tulokset on talletettava POHJE-rekisteriin 6 kk kuluessa niiden valmistumisesta. Piilevätarkkailun näytteenottotiedot ja tulokset on toimitettava SYKE:n Oulun toimipaikkaan.
- Jos näytteenoton yhteydessä tai analyysituloksien perusteella ilmenee odotettua suurempaa ympäristövaikutusta, on siitä viipymättä ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä kyseisen kunnan/kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
- Tarkkailuraportti on vaadittaessa esitettävä niille, joiden etua tai oikeutta asia saattaa koskea.
- Jatkossa ohjelman ja raporttien liitteinä esitetyissä havaintopaikkataulukkoissa on esitettävä myös vedenlaatupaikkojen Vesla-rekisterin id-tunnukset.
- ELY-keskus päivittää Vesla-rekisterin nimistöä ja toimittaa muutokset tiedoksi hakijalle.

Ohjelma

- Näytteet ottaa ao. tehtävään sertifioitu tai vastaavan pätevyyden omaava henkilö. Näytteet on analysoitava tutkimuslaitoksessa, jolla on dokumentoitu asiantuntemus (esim. akkreditointi) tutkittavien analyysien osalta.
- Tarkkailuun voidaan lisätä uusia tai/ja poistaa havaintopaikkoja uusien alueiden luvituksen, vanhojen alueiden ympäristölupien uusimisen tai alueiden käytöstä poistumisen myötä.
- Tarkkailuohjelman liitteet tulee päivittää tämän päätöksen mukaisiksi ja toimittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle.
- Vesistö tarkkailun näytteenottovuodet tulee toimittaa tiedoksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle.
- Tarkkailuohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.
- Mikäli tuotantoalueiden vesistövaikutus tarkkailun perusteella kasvaa tai vesiensuojelun toimivuus heikentyy tai alapuolisissa vesistöissä havaitaan odottamattomia tai lisääntyneitä haittavaikutuksia, voidaan tarkkailua lisätä ELY-keskuksen päätöksellä.

PERUSTELUT

Etelä-Pohjanmaan ELY- keskus katsoo, että esitetyn ohjelman mukainen tarkkailu, mukaan lukien ohjelmaan määrätyt muutokset ja lisäykset, antaa ennalta arvioiden riittävät tiedot Vapo Oy:n turvetuotantoalueiden vaikutuksista pinta- ja pohjavesiin sekä alueilta koituviin mahdollisiin pöly- ja meluhaittoihin.

Vesistö tarkkailu

- Vedenlaadun tarkkailua voidaan vaikutukseltaan vakiintuneiden, pienialaisten tai tuotannon loppuvaiheessa olevien alueiden osalta harventaa. Sen sijaan alueet, jotka ovat uusia, pinta-alaltaan suuria, joiden kuormitus on suurta tai/ja joilla on havaittu heikentävää vaikutusta alapuolisiin vesiin tai jotka sijaitsevat ekologisesti herkkien tai arvokkaiden vesien valuma-alueella, on tarkkailun oltava yleensä vuosittaista.
- Haukinevan vesistö tarkkailua muutetaan ympäristölupapäätöksen 54/2018/1 (Dnro LSSAVI/5455/2014) perusteella siten, että tarkkailulla saadaan selville Haukinevan suuren tuotantoalueen vaikutukset Seinäjoen vedenlaatuun.
- Turvetuotannon vaikutuksia Karijoen ja Pöntäneenjoen vedenlaatuun on tarkkailtu pitkään, minkä vuoksi tarkkailun harventaminen on perusteltua. Vastaavasti vaikutuksista ekologiaan ei ole tietoa, minkä vuoksi näissä luonnontaloudellisesti arvokkaissa joissa vedenlaadun tarkkailua korvataan päätöksen mukaisesti biologisella tarkkailulla.

- Etelä-Pohjanmaan turvetuotannon vaikutuspiirissä olevien vesistöjen tila on Kokemäenjoen - Saaristomeren - Selkämeren vesienhoito-alueen vesienhoitosuunnitelmassa luokiteltu yleisemmin hyvää huonommaksi, joskin myös hyvässä tilassa olevia vesistöjä on. Kaikkien vesistöjen osalta tavoitteena on joko vesistöjen hyvän tai erinomaisen tilan säilyttäminen tai vähintään hyvän tilan saavuttaminen. Alueen pieniä vesiä ei ole luokiteltu, mutta tavoitteena on, että myös ei-luokiteltujen vesien ekologinen tila on hyvä. Turvetuotanto on rehevöitymisen kannalta usein suurten vesistöjen mittakaavassa pienehkö kuormittaja, mutta paikallisesti turvetuotanto voi olla hyvin merkittävä kuormittaja sekä ravinteiden, kiintoaineen että veden värin ja kemiallisen hapenkulutuksen (COD) kannalta.

Pohjavesitarkkailu

- Tarkkailuohjelmassa ei ole määritelty lainkaan perustetta Valkianevan ja Haukinevan pohjavesitarkkailulle. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tulokset on syytä toimittaa tarkkailua vaatineelle taholle, joka nykyisin on Väylävirasto.
- Esityksessä ei ole määritelty pohjaveden laadun tarkkailun ajankohtaa, eikä liitteessä 7 ole esitetty tarkempia (luvan mukaisia) ajankohtia turvetuotantoalueittain. Pohjaveden laatua on syytä tarkkailla tuotantokauden päättyessä, jotta mahdolliset vaikutukset ovat paremmin havaittavissa.
- Sompanevalle on määrätty esitettyä tiheämpi pohjavesinäytteenotto. Näytteet on syytä ottaa aluksi myös keväällä, kun vesimäärät Mustaluomassa ovat suuremmat. Näin voidaan paremmin havaita mahdollisten Mustaluomassa tapahtuvien muutosten vaikutus pohjavesialueeseen. Tarkkailutiheyttä voidaan tulosten perusteella esittää harvennettavaksi muutaman vuoden tarkkailun jälkeen. Tarkkailun harventamisen hyväksyy ELY-keskuksen vesihuoltoryhmä.

Niiltä osin, kun ELY-keskus on muuttanut Vapo Oy:n esitystä tuotantoaluekohtaisia tarkkailuja koskien, on esitetty perustelut päätöksen liitteenä olevassa taulukossa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki 527/2014 62 ja 64 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston lupapäätökset.

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004)

Hallintolaki (434/2003)

KÄSITTELYMAKSU

660 euroa (12 h* 55 €/h).

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018). Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua Länsi ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Asian käsittelystä perittävään maksuun tyytymätön voi vaatia siihen oikaisua Etelä-Pohjanmaan ELY- keskukselta.

Oikaisuvaatimusosoitus liitteenä.

HYVÄKSYMISPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakijalle

Jäljennös päätöksestä:

Alajärven, Alavuden, Kauhajoen, Kauhavan, Keuruun, Kokkolan, Kurikan, Lapuan, Närpiön, Saarijärven, Seinäjoen, Virtojen ja Ähtärin kaupungin sekä Evijärven, Halsuan, Ilmajoen, Isojoen, Karstulan, Karvian, Kuortaneen, Lappajärven, Lestijärven, Perhon, Soinin, Teuvan, Toholammin, Vetelin ja Vimpelin kunnan ilmoitustaulun hoitajille (kuulutus päätöksestä ilmoitustaululla ja päätös nähtävänä kaupungin/kunnanvirastossa sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Kokkolan ja Seinäjoen toimipaikan ilmoitustaululla ajalla 21.11. – 23.12.2019).

Alajärven, Alavuden, Kauhajoen, Kauhavan, Keuruun, Kokkolan, Kurikan, Lapuan, Närpiön, Saarijärven, Seinäjoen, Virtojen ja Ähtärin kaupungin sekä Evijärven, Halsuan, Ilmajoen, Isojoen, Karstulan, Kuortaneen, Lappajärven, Lestijärven, Perhon, Soinin, Teuvan, Toholammin, Vetelin ja Vimpelin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Varsinais-Suomen ELY- keskus, kalatalouspalvelut
Etelä-Pohjanmaan ELY- keskus, ympäristönsuojeluyksikkö
Hämeen ELY -keskus
Keski-Suomen ELY- keskus
Pirkanmaan ELY- keskus
Satakunnan ELY- keskus

Ryhmäpäällikkö

Jyrki Latvala

Erikoistutkija

Anssi Teppo

TÄMÄ ASIAKIRJA ON HYVÄKSYTTY SÄHKÖISESTI

LIITTEET

Oikaisuvaatimusosoitus
Tarkkailuohjelma
Liite 1: taulukko havaintopaikoista

Tämä asiakirja EPOELY/1165/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/1165/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Latvala Jyrki 21.11.2019 08:19

Esittelijä Teppo Anssi 21.11.2019 08:36